

7.12.2016

EOAK/943/2016

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Esittelijäneuvos Pasi Pölönen

HYVITYSESITYS LAINVASTAISESTA VANGITSEMISESTA

1 KANTELU

A arvosteli puolisonsa B:n kiinniottoa 25.3.2016 ja vangitsemista 25.3.–6.4.2016. A:n mukaan vapaudenriisto oli lainvastainen. B oli etsintäkuulutettu ja otettu kiinni virheellisesti sekä passitettu vankilaan, koska oli tulkittu virheellisesti, että B olisi hovioikeuden päätöksellä määrätty vangittavaksi, vaikka näin ei ollut asianlaita.

A arvosteli myös B:n kohtelua Vantaan vankilassa sijoittamisen ja terveydenhuollon suhteen. Lisäksi hän arvosteli B:n rikosoikeudenkäyntiä ja sitä edeltänyttä esitutkintaa epäoikeudenmukaiseksi ja virheelliseksi.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta hankittiin seuraavat selvitykset ja lausunnot:

- Helsingin hovioikeuden 17.6.2016 lausunto ja 7.11.2016 lisälausunto (Dnro 379/7074/2016)
- Helsingin hovioikeuden hovioikeudenneuvosten C, D ja E sekä viskaali F:n 7.6.2016 yhteinen selvitys ja 18.10.2016 yhteinen selitys liitteineen (oikeusrekisterikeskuksen 13.6.2013 julkaisema Rikostuomiosovelluksen (RITU) käyttöohje, Helsingin hovioikeudessa vahvistettu, 10.3.2014 päivitetty ohje Ritun käyttööntamiseen liittyvistä toimenpiteistä ja vaikutuksista työnkulkuun ja kolme näkymää Ritusta)
- Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön 8.6.2016 lausunto (130/802/2016)
- Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanoyksikön täytäntöönpanojohtajan G:n 1.6.2016 selvitys
- Helsingin vankilan johtajan H:n 31.5.2016 selvitys.

Käytettävissäni ovat olleet myös seuraavat asiakirjat:

- Oikeusrekisterikeskuksen IT-suunnittelija I:n 7.4.2016 antama alustava selvitys
- Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanopäällikkö J:n 6.4. ja 9.5.2016 antamat alustavat selvitykset
- Helsingin hovioikeuden 17.3.2016 tuomiolauselma törkeää lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä ym. koskeneessa asiassa (- - -)
- Helsingin hovioikeuden 17.3.2016 täytäntöönpanokirja - - - asiassa - - -
- kuvaruututulosteita vankitietojärjestelmästä.

3 RATKAISU

3.1

Tapahtumat ja alustava selvitys

Espoon käräjäoikeus tuomitsi A:n aviomiehen B:n 25.9.2014 antamallaan tuomiolla törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä kolmen vuoden vankeusrangaistukseen. Käräjäoikeuden tuomiolauselman mukaan

”Vastaaja määrätään vangittavaksi. Hänet passitetaan vankilaan rangaistusta suorittamaan, jos hän tyytyy ratkaisuun, tai muutoin siellä säilytettäväksi, kunnes rangaistuksen täytäntöönpano alkaa tai asiasta toisin määrätään. Passituspaikka: Vantaan vankila.”

Helsingin hovioikeus antoi B:n valituksen johdosta tuomion 17.3.2016, jolla se ei muuttanut kärjäoikeuden tuomiota pääasiassa. Tuomiolauselman mukaan

”Vaatus [B:n] määräämisestä vangittavaksi tuomiolla hylätään.”

Hovioikeuden täytäntöönpanokirjalla on seuraava, tuomiolauselma poikkeava lausunto:

”Vastaaja määrätään vangittavaksi. Hänet passitetaan vankilaan rangaistusta suorittamaan, jos hän tyytyy ratkaisuun, tai muutoin siellä säilytettäväksi, kunnes rangaistuksen täytäntöönpano alkaa tai asiasta toisin määrätään. Passituspaikka: Vantaan vankila.”

Korkeimmasta oikeudesta saadun tiedon mukaan se eväsi valitusluvan 8.6.2016 antamallaan päätöksellä.

B otettiin etsintäkuulutuksen perusteella kiinni 25.3.2016 ja passitettiin Vantaan vankilaan, josta hänet siirrettiin 28.3.2016 Helsingin vankilaan. Siellä B pyysi vapauttamistaan 31.3.2016 asiointilomakkeella. Hän viittasi asianajajansa vierailuun ja siihen, että hovioikeuden tuomion mukaan vangitsemiseen ei ole perusteita ennen korkeimman oikeuden päätöstä.

Asiointilomake toimitettiin 6.4.2016 Helsingin vankilasta täytäntöönpanoyksikön Vantaan toimipaikkaan. Siellä asia selvitettiin saman päivän aikana, ja B vapautettiin Helsingin vankilasta 6.4.2016.

Korkein oikeus epäsi valitusluvan 8.6.2016. Tämän jälkeen arviointikeskus määräsi B:n suorittamaan rangaistusta 20.6.2016 alkaen Helsingin vankilaan. Vapaudenmenetysaika 25.3.–6.4.2016 luetaan hänen hyväkseen rangaistuksen täytäntöönpanossa.

Asiassa hankitun alustavan selvityksen mukaan B:n täytäntöönpanokirjalla näkyi kärjäoikeuden vangitsemista koskeva lausuma. Se yhdistettynä hovioikeuden lausumaan ”Kärjäoikeuden tuomiota ei muuteta” oli johtanut virheelliseen tulkintaan, että tuomittu olisi myös hovioikeuden päätöksellä määrätty vangittavaksi. Saadun tiedon mukaan vankitietojärjestelmän kaikilla eri näytöillä asia näkyi niin sanottuna vangitun juttuna.

3.2

Helsingin hovioikeuden menettely

3.2.1

Selvitysten sisältöä

Helsingin hovioikeuden **ratkaisukokoonpanon selvityksessä** todettiin, että Espoon kärjäoikeus tuomitsi 25.09.2014 B:n törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä kolmen vuoden vankeusrangaistukseen ja määräsi hänet syyttäjän vaatimuksesta vangittavaksi.

B haki muutosta kärjäoikeuden tuomioon ja vaati valitukseen sisältyneessä kantelussaan, että hänet määrätään päästettäväksi vapaaksi. Helsingin hovioikeus hylkäsi kantelun 14.10.2014.

Hovioikeus määräsi 30.1.2015 pääkäsittelyn toimitettavaksi 8. ja 9.6.2015 ja tutki viran puolesta vangittuna pitämisen edellytykset. Käräjäoikeuden tuomio oli annettu syyskuussa 2014. Asiat, joissa vastaaja on vangittuna, on hovioikeudessa käsiteltävä kiireellisinä. Tässä tapauksessa osittain hovioikeudesta johtuvista syistä pääkäsittely voitiin toimittaa vasta kesäkuussa 2015. B:n vangittuna pitämiseksi ei ollut esitetty muita perusteita kuin se, että käräjäoikeus oli tuominnut hänet yli kahden vuoden vankeusrangaistukseen. Nämä seikat huomioon ottaen hovioikeus katsoi, että B:n pitäminen edelleen vangittuna oli pakkokeinoina 2 luvun 13 §:ssä tarkoitetulla tavalla kohtuutonta. Siksi hovioikeus määräsi hänet 30.1.2015 päästettäväksi heti vapaaksi.

B nimesi runsaasti uutta kirjallista ja henkilötodistelua juuri ennen 8.6.2015 aloitettavaksi määrättyä pääkäsittelyä. Tämän johdosta B:n puolustaja pyysi hovioikeutta peruuttamaan kesäkuussa 2015 toimitettavaksi määrätyn pääkäsittelyn. Syyttäjä ja asianomistajan avustaja eivät vastustaneet pyyntöä. Hovioikeus peruutti pääkäsittelyn ja määräsi pääkäsittelyn toimitettavaksi 3., 5. ja 8.2.2016.

B ei ollut vangittuna hovioikeuden toimittamassa pääkäsittelyssä. Seuraamuskeskustelun yhteydessä syyttäjä vaati, että B määrätään hovioikeuden tuomiolla vangittavaksi.

Hovioikeus hyväksyi käräjäoikeuden ratkaisun syyksilukemisen ja rangaistuksen mittaamisen osalta. Hovioikeus katsoi tuomiossaan, ettei B:n vangitseminen heti ollut yli kahden vuoden vankeusrangaistuksesta huolimatta hänen olosuhteensa huomioon ottaen aiheellista. Näin ollen syyttäjän vaatimus B:n vangitsemisesta hovioikeuden tuomiolla hylättiin.

Selvityksen mukaan mikäli hovioikeus määrää henkilön vangittavaksi, se antaa nimenomaisen vangitsemista koskevan määräyksen. Käräjäoikeuden aiempi vangitsemista koskeva määräys ei kata hovioikeuden vangitsemista koskevaa määräystä, vaan hovioikeus lausuu vangitsemisesta aina erikseen. Yleisten tuomioistuinten rikostuomiosovelluksen (RITU) tuomiolauselmasiosiossa, jonka perusteella suoritetaan jakelu muun muassa Rikosseuraamuslaitokselle, hovioikeuden antama vangitsemismääräys tulee näkyviin oikeudenkäyntiä hovioikeudessa koskevat lausunnot -otsikon alla.

Hovioikeuden kokoonpanon tietoon on tullut, että Rituun on tehty vuoden 2014 lopulla muutos, jolla on estetty käräjäoikeuden vangitsemista koskevien lausuntojen siirtyminen hovioikeuden ratkaistavaksi. Tässä tapauksessa käräjäoikeus antoi ratkaisunsa ja asia tuli vireille hovioikeudessa ennen kuin sanottu muutos tehtiin. Kokoonpano ei ole voinut havaita, että käräjäoikeuden vangitsemista koskeva lausunto oli välittynyt Rituun hovioikeuden ratkaistavaksi. Sen jälkeen, kun sovellukseen oli viety tieto siitä, ettei käräjäoikeuden tuomiota muuteta, sellaisia ratkaisematta olevia vaatimuksia, joihin hovioikeuden olisi tullut ottaa kantaa, ei ole sovellukseen jäänyt. Kokoonpanon käsityksen mukaan esiin tullut epäkohta olisikin vallinneissa olosuhteissa ollut nyt jälkikäteen arvioiden teknisesti vältettävissä vain, mikäli hovioikeus olisi poistanut käräjäoikeuden vangitsemista koskevan lausunnon. Tämä taas ei olisi vastannut tosiasioita, koska kysymys on ollut jo käytännössäkin täytäntöönpannusta määräyksestä.

Helsingin **hovioikeuden presidentti** totesi lausuntonaan, että vuonna 2014 tehdyn RITU-uudistuksen jälkeen käräjäoikeuden vangitsemista koskevat lausumat eivät enää siirry hovioikeuden ratkaisutietoihin. Hovioikeuden jakelusta ilmenevät nykyään vain hovioikeuden vangitsemisesta antamat määräykset. Käsillä olevassa tapauksessa hovioikeus ei ollut antanut vangitsemismääräystä, joten täytäntöönpanoviranomaisille ei olisi lähtenyt mitään vangitsemislausuntoa.

Kantelutapauksessa käräjäoikeuden ratkaisu on annettu ennen mainitun RITU-muutoksen voimaan tuloa. Siksi käräjäoikeuden passitusseuraamus näkyi ei-lainvoimaisena hovioikeuden Ritussa ja siirtyi myös jakeluun. Jos passitusta koskevaan jakelumerkintään olisi kiinnitetty riittävää huomiota hovioikeudessa, käräjäoikeuden passitusta koskeva seuraamus olisi voitu poistaa hovioikeudessa. Toinen mahdollisuus olisi ollut poistaa lausunto Rikosseuraamuslaitoksen jakelusta. Nämä toimenpiteet eivät olisi edellyttäneet yhteydenottoa käräjäoikeuteen. Jommankumman toimenpiteen johdosta täytäntöönpanokirjalle ei olisi tulostunut passitusta koskevaa lausuntoa (Muut lausunnot). Rikosseuraamuslaitokseen välittyvän täytäntöönpanokirjan avaamalla virheellinen lausunto olisi ollut havaittavissa.

Presidentti katsoi, että mainittujen passitusta koskevien seikkojen huomaaminen olisi tässä erityistilanteessa edellyttänyt syvällistä RITU-järjestelmän tuntemusta. Tällaista osaamista ei voida vaatia peruskäyttäjiltä.

Ritua käyttöön otettaessa annettujen hovioikeuden sisäisten työnkulkua koskevien ohjeiden mukaan valmistelusta vastaavan jäsenen ja esittelijän on tarkastettava, että jakelut on muodostettu ja hyväksytty (6.4. Jakelut ja niiden tarkastaminen). Tämän ohjeen mukaisesti toimitaessakin virhe olisi presidentin mukaan voinut jäädä huomaamatta. Ohjeiden tarkistaminen vastaavan erityistilanteen varalta ei ole enää tarpeen, koska samanlaisia tapauksia ei voine enää esiintyä.

Presidentti katsoi, että kantelussa tarkoitettu virheellinen kiinniotto on johtunut monen eri tekijän yhteisvaikutuksesta. Nykyisen monimutkaisen seuraamusjärjestelmän ja tietotekniikan haavoittuvuuden vuoksi tällaisilta virheiltä on valitettavasti vaikeata täysin välttää.

Pyysin asiassa vielä ratkaisukokoonpanolta selitystä ja hovioikeudelta lausuntoa. **Ratkaisukokoonpanon selityksessä** 18.10.2016 todetaan muun muassa seuraavaa.

Ritun käyttöohjeen mukaan tuomiolauselmatietoja sovellukseen voivat tallentaa kanslia, esittelijä tai valmistelusta vastaava jäsen. Selvityksen mukaan yleensä kanslia tallentaa tuomiolauselmatiedot. Hovioikeuden sisäisten työnkulkua koskevien ohjeiden mukaan rikosasiassa valmistelusta vastaavan jäsenen ja esittelijän on tarkastettava, että jakelut on muodostettu ja hyväksytty.

Hovioikeus ei tässä tapauksessa muuttanut käräjäoikeuden ratkaisua rikostuomiosovelluksessa. Kun hovioikeus määrää henkilön vangittavaksi tuomiolla, vangitsemismääräystä koskeva lausunto laaditaan Ritussa, mitä tässä tapauksessa ei siis tehty, koska vaatimus vangitsemisestä hovioikeuden tuomiolla hylättiin. Koska lausuntoa, jolla vangitsemisvaatimus hylätään, ei voida panna täytäntöön, siitä ei ole ilmoitettu Rikosseuraamuslaitokselle jakelulla.

Ratkaisukokoonpanon 18.10.2016 selityksessä todetaan, että Ritun käyttöohjeessa sen paremmin kuin sisäistä työnkulkua koskevassa ohjeessakaan ei ole annettu ohjeistusta tai määräystä siitä, että täytäntöönpanokirja tulisi vielä erikseen avata sovelluksessa ja tarkastaa siitä ilmenevät tiedot. Jakeluiden tarkastaminen tapahtuu annetun ohjeistuksen mukaan joko suoraan sovelluksesta välilehdeltä ”Jakelut” tai välilehden paperitulosteelta. Ohjeen mukaan tulee tarkastaa, että Jakelut-välilehden näkymässä ”ruudun vasemman reunan ’puunäkymässä’ on tarvittavat jakelut, joiden tulee olla tilassa ’Jakeluehdotus hyväksytty’.” Myös tässä tapauksessa asian valmistelija F ja valmistelusta vastaava jäsen D ovat tarkastaneet, että ohjeistuksen mukaiset jakelut Rikosseuraamuslaitokselle, Oikeusrekisterikeskukseen ja rikosrekisteriin on suoritettu. Annetun ohjeistuksen edellyttämällä tarkastuksella ei ole ollut havaittavissa, että

käräjäoikeuden vangitsemista koskeva lausunto tulisi tulostumaan Rikosseuraamuslaitokselle välittyviin tietoihin.

Aiempaan selvitykseensä viitaten kokoonpano katsoi edelleen, ettei virhetilanteen syntyminen ole ollut myöskään pääteltävissä niiden tietojen perusteella, jotka sovelluksen tuomiolauselmaosioon on hovioikeudessa viety Päätöstiedot ja Seuraamukset -vaiheissa.

Siinä tapauksessa, että hovioikeus vangitsee vastaajan tuomiolla, tulee vangitseminen lisätä Vaatimukset-välilehden kohtaan ”Uudet vaatimukset hovioikeudessa” ja erikseen hyväksyä se (- - -). Tässä tapauksessa sovelluksen tietoihin on uutena vaatimuksena hovioikeudessa viety ainoastaan vaatimus todistelukustannusten korvaamisesta hovioikeudessa. Käytössä olleiden tietojen valossa ei ole ollut myöskään loogisesti pääteltävissä, että hovioikeuden hylättyä vaatimuksen tuomiolla vangitsemisesta täytäntöönpanokirjaan tulisi välittymään käräjäoikeuden passitus.

Kokoonpano kiinnitti huomiota vielä siihen, että käräjäoikeuden tuomio on annettu tässä tapauksessa runsas vuosi Ritun käyttöönoton jälkeen. Käyttöönotettaessa sovellus on ollut monilta osin keskeneräinen ja siihen on tehty useita muutoksia, korjauksia ja päivityksiä. Sovelluksessa varsinkin alkuvaiheessa ilmenneistä ongelmista on tiedotettu henkilökuntaa säännöllisesti sekä sähköpostitse että hovioikeuden intranetissä, mutta käsillä olevan kaltaisen tilanteen varalta mitään erillisohjetta ei ole annettu.

Hovioikeuden kokoonpanon saamien tietojen mukaan Ritu-tietojärjestelmää ei siinä olevista lukuisista ongelmista johtuen tiettävästi tulla sisällyttämään sellaisenaan tulevaan aineistotietopankkijärjestelmään (Aipa-hanke).

Helsingin **hovioikeuden presidentti** totesi lisälausunnossaan, että selityksessä mainittu oikeusrekisterikeskuksen ohjeistus vuodelta 2013 on vanhentunut ja uudet ohjeet on annettu keväällä 2015. Aikaisempi ohje on samalla poistettu Ritusta. Uudet ohjeet ovat Notesissa erillisessä Ritu-kannassa. Jostakin syystä aikaisemmat, kumotut ohjeet ovat jääneet Notesiin, Helsingin hovioikeuden käsikirjakantaan. Syytä tähän selvitetään. Presidentin saaman ilmoituksen mukaan uudet ohjeet ovat yleisesti ottaen tiedossa. Vaikka uudet ohjeet ovat yksityiskohtaisemmat ja tarkemmat, niin nyt käsiteltävän asian kannalta eroavaisuuksilla ei pitäisi olla suurempaa merkitystä.

Presidentin mukaan virheellinen passitus-seuraamus, joka on sittemmin tulostunut täytäntöönpanokirjalle, olisi ollut nähtävissä Ritussa eri välilehdillä puunäkymässä. Jakelua tarkastettaessa on siten ollut mahdollisuus havaita, että jonkinsisältöinen passituslausunto on välityksessä edelleen. Jakelun perustiedoissa on linkki täytäntöönpanokirjaan. Sen avaamalla olisi voinut nähdä, minkä sisältöinen passitusseuraamus hyväksytyyn jakelun mukaisesti oli menossa Rikosseuraamuslaitokselle.

Presidentin mukaan mikään ei sinänsä ohjeista katsomaan täytäntöönpanokirjaa. Toisaalta kaikkia tilanteita varten ohjeita ei ole mahdollista edes antaa. Niinpä jos jokin jakeluun liittyvä epäselvyys tai erityinen seikka antaa siihen aiheutta, voi esimerkiksi täytäntöönpanokirja olla syytä tarkistaa, vaikka sellaista nimenomaista ohjetta ei olisi annettu. Presidentin saaman asi-
antuntijalausuman mukaan useimmissa tapauksissa on toisaalta yleensä riittävää, että tietojen oikeellisuus tarkastetaan Ritun käyttöliittymästä täytäntöönpanokirjaa avaamalla. Lisäksi täytäntöönpanokirjan tulostusmahdollisuus on lisätty Rituun vasta päivitysten yhteydessä. Erikseen ei ole selvitetty, oliko tämä tulostusmahdollisuus käytössä jo tässä tapauksessa jakelua hovioikeudessa tarkastettaessa.

Hovioikeuden presidentti oli edelleen sitä mieltä, että virheellisen passituksen havaitseminen olisi edellyttänyt tässä tapauksessa syvällisempää Ritu-järjestelmän osaamista. Puheena olevassa tilanteessa on ainakin osaksi kysymys Ritun epäjohtomukaisuudesta. Vangitsemista tai vangittuna pitämistä koskevilta osin hovioikeudessa ei muuteta käräjäoikeuden passituslausuntoa vaan hovioikeus antaa uuden seuraamuksen (Passitus tai Hovioikeus vangittuna/ei vangittuna). Käräjäoikeuden passituslausunnon ei pitäisi tulla hovioikeuteen ratkaistavaksi ”puunäkymässä”. Tämä onkin sittemmin korjattu Ritun päivityksessä. Rinnakkaisten järjestelmien käytöstä (HO Asianhallinta ja RITU) voi aiheutua lisäksi eräitä tiedon eheyteen liittyviä puutteita. Esimerkiksi vangitun vapauttamista oikeudenkäynnin aikana ei tehdä Ritua käyttäen, jolloin työnkulussa ei tule luontevasti tehtyä Rituaan muutoksia (esimerkiksi poistettua vangitsemisvaatimusta), jotka tukisivat lopullisen ratkaisun oikeellisuutta.

Hovioikeuden sisäisen ohjeistuksen osalta presidentti totesi vielä, että ohjeen (kohta 6.4) mukaan kanslia muodostaa jakelut ennen taltiokierrosta, ja sekä valmistelusta vastaava jäsen että esittelijä tarkastavat, että jakelut on muodostettu ja hyväksytyt.

3.2.2

Kannanotto vangitsemismääräykseen

Käytettävissäni olevien tietojen valossa A:n aviomiehen B:n vapaudenriisto 25.3.–6.4.2016 on selvästi ollut lainvastainen. Hovioikeus on vapauttanut B:n eikä ole määrännyt häntä tuomiota annettaessa vangittavaksi.

B:lle on sinänsä tuomittu täytäntöönpantavissa oleva vankeusrangaistus, mutta täytäntöönpanon ei olisi tullut tapahtua siten kuin se nyt tapahtui, vaan normaalin täytäntöönpanoprosessin kautta. Vankeusrangaistuksen suorittamiseen liittyy säännönmukaisesti etukäteistieto aloittamisajankohdasta ja mahdollisuus vapaaehtoiseen rangaistuksen suorittamisen aloittamiseen. Lisäksi vankeusrangaistuksen täytäntöönpanon aloittamiseen on normaalisti mahdollisuus hakea lykkäystä. Nämä menettelymuodot sivuutettiin tässä tapauksessa. Kiinniotto ja vapaudenriisto ovat tapahtuneet B:lle yllätyksellisessä tilanteessa, jossa hovioikeus oli hylännyt vangitsemisvaatimuksen.

Oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan tuomioistuimen on salassapitosäännösten estämättä talletettava tekemänsä ratkaisu tai tiedot sen lopputuloksesta oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään sekä tehtävä siihen ratkaisemastaan asiasta ne merkinnät, jotka ovat välttämättömiä sille laissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi taikka toimitettava edellä tarkoitetut tiedot Oikeusrekisterikeskukselle muulla tavalla tietojärjestelmään merkitsemistä varten tai tietojen välittämiseksi toiselle viranomaiselle.

Lain 7 §:n 3 momentin mukaan oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään tietoja tallettanut viranomainen on velvollinen huolehtimaan siitä, että:

- 1) sen tallettamien tiedot vastaavat viranomaisen ratkaisuja ja sen omiin rekistereihin tekemiä merkintöjä;
- 2) oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään on tehty tarpeelliset merkinnät tietojen oikeaksi välittämiseksi; ja
- 3) merkinnät on tehty rekisterinpitäjän asettamien teknisten vaatimusten mukaisesti.

Pykälän 3 momentin mukaan oikeusministeriön asetuksella säädetään: 1) tavasta, jolla tiedot toimitetaan tietojärjestelmään;

- 2) ajankohdista, jolloin järjestelmään on tehtävä merkinnät tai tiedot muutoin toimitettava;
- 3) merkintöjen muodosta tai tietojen toimittamisessa käytettävistä lomakkeista;
- 4) merkintöjen tekemiseksi noudatettavista muista teknisistä yksityiskohdista.

Tietojen merkitsemisestä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään annetun oikeusministeriön asetuksen (1024/2010) 2 §:n (tietojen oikeellisuuden varmentaminen) mukaan oikeushallinnon viranomaisen on tietojen oikeudettoman muuttamisen estämiseksi annettava tietojen tallettamista koskevat käyttöoikeudet nimetyille henkilöille sekä valvottava käyttöoikeuksien käyttöä. Ilmoitus ratkaisusta on varmennettava tallettamalla ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään ilmoituksen laatijan nimi tai käyttämällä muita keinoja ilmoituksen tekijän todentamiseksi. Merkinnät, jotka toimivat täytäntöönpanoasiakirjana muussa viranomaisessa, on tarkistettava ennen niiden saattamista muiden saataville.

Asetuksen 4 §:n (jakeluohje ja huomautusmerkinnät) mukaan tuomioistuimen on ilmoituksessa määrättävä ratkaisuun sisältyvien tietojen jakelusta tallettamalla jakeluohje ja ilmoituksen lähettämiseksi erikseen säädetyssä määräajassa ilmoitettava ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmän välityksellä, että tiedot voidaan toimittaa jakeluohjeen mukaisesti vastaanottajille. Ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi tuomioistuimen on tehtävä myös tarpeelliset huomautusmerkinnät, kun ilmoitusta välitettäessä tai vastaanotettaessa joudutaan toimimaan poikkeuksellisella tavalla.

Selvitysten mukaan perusvirhe asiassa on tietotekninen. Tapahtuma-aikaan käytössä ollut rikostuomiosovellus on välittänyt käräjäoikeuden antaman vangitsemismääräyksen (passituk- sen) täytäntöönpanoviranomaisille, vaikka hovioikeus oli nimenomaisesti päättänyt vangitsemisesta toisin. Nytemmin järjestelmä ei selvitysten mukaan enää mahdollista tällaisen virheen syntymistä.

Ratkaisukokoonpanon selvityksen mukaan se ei voinut havaita, että käräjäoikeuden vangitsemista koskeva lausunto oli välittynyt rikostuomiosovellukseen hovioikeuden ratkaistavaksi. Hovioikeuden presidentti sitä vastoin totesi ensimmäisessä lausunnossaan, että asiantila olisi ollut vältettävissä joko poistamalla käräjäoikeuden passitusmääräys tai poistamalla lausunto Rikosseuraamuslaitoksen jakelusta. Presidentin mukaan näiden toimien tekeminen olisi kuitenkin edellyttänyt peruskäyttäjää syvällisempää RITU-järjestelmän tuntemusta.

Asian lisäselvityksissä on valotettu Ritun ja hovioikeuden sisäistä ohjeistusta. Selvityksen mukaan asiassa on toimittu ohjeistuksen mukaisesti eli asian valmistelija ja valmistelusta vastaava jäsen ovat tarkastaneet tuomion niin sanotut jakelutiedot kuten kuuluukin.

Saamieni tietojen mukaan väärän passitustiedon välittyminen Rikosseuraamuslaitokselle olisi sinänsä ollut havaittavissa, mutta se olisi edellyttänyt erillistä Rikosseuraamuslaitokseen välittyvän täytäntöönpanokirjan avaamista. Täytäntöönpanokirjan avaamista tai tulostamista ei ole kuitenkaan menettelynä ohjeistettu. Hovioikeuden presidentin lisälausunnon mukaan useimmissa tapauksissa on riittävää, että tiedot tarkistetaan Ritussa täytäntöönpanokirjaa avaamatta. Täytäntöönpanotietojen tulostusmahdollisuus on ylipäätään lisätty Ritun vasta päivitysten yhteydessä. Selvityksen mukaan asiassa ei myöskään ollut esillä seikkoja, joista olisi ollut pääteltävissä tai varottavissa, että täytäntöönpanokirjalle oli tulostunut väärä tieto eli käräjäoikeuden passitusmääräys.

Totean, että tapahtumat ajoittuvat noin vuosi Ritun käyttöönoton jälkeiseen aikaan. Rikostuomiosovelluksessa on tunnetusti ollut lukuisia toiminnallisia ongelmia, joita on korjattu ja muutettu järjestelmän käyttöönoton jälkeen. Oikeuskanslerin päätöksessä 18.12.2015 Dnro OKV/10/50/2015 todetaan muun muassa, että tuomion laadinta Ritu-järjestelmässä on virheherkkää, eikä järjestelmässä ole mitään sellaista näkymää tai järjestelmästä saatavaa tulostetta, josta tuomiosta vastaava tuomari voisi tarkastaa kaikki järjestelmään tallennetut tuomion tiedot. Järjestelmä ei myöskään tuota kaikista virheistä automaattisia virheilmoituksia. Tässä

asiassa annettujen selvitysten mukaan Ritun muutoksista on selvityksen mukaan tiedotettu hovioikeuden sisäisesti. Nyt käsillä oleva asetelma ei ole tullut muutoksissa tai ohjeistuksessa ja niiden muutoksista tiedotettaessa esille.

Helsingin hovioikeuden 10.3.2014 päivitetystä ohjeesta (Ritun käyttöönottamiseen liittyvät toimenpiteet ja vaikutukset työnkuluun) kohdassa 6.1 (Päätös- ja seuraamustietojen tallentaminen) todetaan, että ratkaisun tekemisen jälkeen, ennen taltiokierrosta, tuomiolauselmatiedot (pääöstiedot ja seuraamukset) tallentaa kanslia, esittelijä tai valmistelusta vastaava jäsen. Valmistelusta vastaava jäsen ja esittelijä, jollei päätösneuvottelussa ole muuta sovittu, tarkastavat, että tuomiolauselmatiedot on oikein tallennettu. Tietojen tarkastaminen vahvistetaan taltion allekirjoittamisella. Näillä kohdin ohjeistuksessa kiinnitetään alaviitteissä huomiota siihen, että pelkästä Ritun tuottamasta tuomiolauselmasta ei voi kaikissa tapauksissa varmistua siitä, että tiedot on tallennettu oikein, ja että Ritu-käyttövastaavat laativat luettelon havaituista tavallisimmista virhetilanteista.

Ohjeen kohdan 6.4 mukaan kanslia muodostaa jakelut ennen taltiokierrosta. Mikäli seuraamuksia sen jälkeen muutetaan, on jakelut vastaavasti korjattava. Valmistelusta vastaava jäsen ja esittelijä tarkastavat, että jakelut on muodostettu ja hyväksytty. Allekirjoittamalla taltion he vahvistavat tarkastaneensa jakelut.

Ohjeen kohdassa 6.5 (Käräjäoikeuden tallentamien tietojen virheellisyys) tuodaan esille, että eräissä tilanteissa tuomioistuimen ratkaisun ja Ritu-järjestelmään tallennettujen tietojen välillä voi olla ristiriitoja, jolloin viranomaisille välittyy virheellinen tieto ratkaisun sisällöstä. Jos esimerkiksi rikosnimikettä muutetaan virheellisellä tavalla, rikosrekisteriin välittyy eri rikosnimike kuin tuomiolauselmalla on syyksiluettu.

Ohjeen kohdan 10 (Seuranta) mukaan käräjäoikeuksista saatujen kokemusten perusteella jakeluiden muodostamisessa ja välittämisessä on tapahtunut virheitä ja jakeluita on jäänyt kokonaan muodostamatta.

Mainitut seikat on otettava huomioon asian laillisuusvalvonnallisessa arvioinnissa. Kyse on ollut Ritu-järjestelmän teknisestä ominaisuudesta, joka on tuottanut väärän passitustiedon ilman ratkaisukokoonpanoon kuuluneiden tai kenenkään muunkaan aktiivisia toimenpiteitä, tavallaan järjestelmän ”piilevän” toiminnallisuuden takia. Saamieni tietojen valossa menettely hovioikeudessa on sinänsä ollut vakiintuneen käytännön ja ohjeistuksen mukaista.

Kaikesta tästä huolimatta vastattavaksi yhä jää kysymys siitä, onko kyseinen tilanne todella ollut niin ainutlaatuinen tai harvinainen, että se ei ollut tullut aikaisemmin esille ja ohjeistuksessa tai toimintatavoissa huomioiduksi? Olkoonkin, että pitkään vankeusrangaistukseen tuomitun tutkintavankeudesta vapauttaminen lienee käytännössä harvinaista, on tilanne mahdollinen, ja se tulisi ottaa huomioon Ritu-järjestelmässä ja sen käytön ohjeistuksessa. Vangitsemisessa on kyse keskeisestä vapausoikeudesta, ja vangitsemista koskevien täytäntöönpanomääräysten virheettömyys on korostetun tärkeää, käytetyistä välineistä riippumatta. On huomattava, että hovioikeudet käsittelevät niin sanottuja vangitun juttuja jatkuvasti osana perustoimintaansa. Menettelytapojen tällaisissa asioissa tulisi olla niin varmat, ettei virheitä pääse syntymään missään olosuhteissa. Tietoteknisen järjestelmän käytettävyysongelmat eivät poista tuomioistuimen vastuuta, jos asiantila on sellainen, että se on tuomioistuimen toimenpitein vältettävissä – kuten se on käsitykseni mukaan tässä tapauksessa ollut.

Oikeushallinnon valtakunnalliseen tietojärjestelmään tietoja tallettava viranomainen vastaa tietojen oikeudellisuudesta ja merkintöjen tarkistamisesta ennen niiden saattamista muiden saataville. Tässä tapauksessa tuomion jakelutiedot on tarkistettu asian valmistelijan, viskaali F:n ja valmistelusta vastaavan jäsenen, hovioikeudenneuvos D:n toimesta. Jakelutietojen tar-

kastamisessa ei näytä itsessään tapahtuneen virhettä. Vangitsemismääräystä ei tässä yhteydessä tarkistettu erikseen eli täytäntöönpanokirjaa ei avattu tai tulostettu – tai ainakaan huomattu, että se sisälsi vääriä tietoja. Käsitykseni mukaan myös tämä tarkastus olisi tapahtunut luontevasti jakelutietojen tarkistamisen yhteydessä – siitä huolimatta, että asiasta ei ole erikseen ohjeistettu. Erityisen huomion kiinnittämistä passitustietojen oikean välittymiseen tässä tapauksessa olisi perustellut se, että käsillä ollut tilanne on ollut tavallisuudesta poikkeava sikäli, että hovioikeus oli ennen pääkäsittelyä kumonnut kärjäoikeuden vangitsemismääräyksen.

Vaikka viskaali F:n ja hovioikeudenneuvos D:n voidaan katsoa laiminlyöneen täytäntöönpanoasiakirjan tarkistamisen tietojen merkitsemisestä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään annetun oikeusministeriön asetuksen 2 §:n mukaisesti, on kysymys kuitenkin ensisijaisesti ollut tietojärjestelmästä johtuvasta virheestä. Tämän vuoksi pidän riittävänä, että saatan F:n ja D:n tietoon käsitykseni heidän menettelynsä virheellisyydestä.

Totean vielä, että syntynyt virhe on ollut A:n puolison B:n kannalta vakava. Vangitsemisen tulee aina tapahtua lain määräämässä järjestyksessä. Valtionsisäisen oikeuden menettelyn noudattaminen on Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan myötä myös valtion kansainvälisoikeudellinen velvollisuus. Kansallisen lain vastainen menettely voi merkitä myös Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan vastaista menettelyä (ks. Pellonpää, Matti ym.: Euroopan ihmisoikeussopimus, 2012, s. 397–398).

3.2.3

Oikeudenkäynnin väitetty epäoikeudenmukaisuus

A on epäillyt B:hen kohdistuvaa vainoa ja on arvostellut asian esitutkintaa ja oikeudenkäyntiä epäoikeudenmukaiseksi sekä arvostellut tuomioistuinten suorittamaa näytön arviointia. Tältä osin totean, että esitetyt väitteet ovat yksilöimättömiä. Asiassa asianosaisena oleva B on turvautunut säännönmukaiseen muutoksenhakumenettelyyn täysimääräisesti ja tuomio on lainvoimainen.

Asia ei näiltä osin anna puoleltani aihetta oikeusasiamiehen toimenpiteisiin.

Yleisellä tasolla totean, että oikeusasiamies ei toimi lakiin perustuvan muutoksenhakujärjestelmän vaihtoehtona tai sitä täydentävänä muutoksenhakekeinona. Suomen perustuslain 3 §:n 3 momentin mukaan tuomiovaltaa Suomessa käyttävät riippumattomat tuomioistuimet, ylimpänä tuomioistuinina korkein oikeus ja korkein hallinto-oikeus. Oikeusasiamiehen puolestaan tulee perustuslain 109 §:n 1 momentin mukaan valvoa, että muun muassa tuomioistuimet noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa.

Oikeusasiamies ei voi puuttua siihen, miten tuomioistuin on käyttänyt sille lain mukaan kuuluvaa harkintavaltaa, jollei tuota harkintavaltaa ole ylitetty tai käytetty väärin. Oikeusasiamies ei voi muuttaa tai kumota tuomioistuinten ratkaisuja, määrätä niitä muutettavaksi tai määrätä asiaa uuteen oikeuskäsittelyyn.

Riippumattomien tuomioistuinten ja ylimmän laillisuusvalvojan toimivallanjako huomioon ottaen oikeusasiamies ei voi uudelleen ryhtyä käsittelemään asiaa, jonka tuomioistuin on sille kuuluvan toimivallan nojalla ratkaissut.

3.3 Rikosseuraamuslaitoksen menettely

3.3.1 Selvitysten sisältöä

Täytäntöönpanojohtaja G:n selvityksen mukaan oikeushallinnon tietojärjestelmästä on tullut 18.3.2016 Rikosseuraamuslaitokselle täytäntöönpanoa varten B:tä koskeva hovioikeuden edellisenä päivänä antaman tuomion täytäntöönpanokirja. Tuomiolauselman mukaan kärjäoikeuden tuomiota ei muuteta, ja ”vastaaja määrätään vangittavaksi”. Vankeusasetuksen 4 §:n mukaan jos tuomittu vangitaan hovioikeudessa poissaolevana, täytäntöönpanoyksikön on annettava etsintäkuulutus, jonka mukaan tuomittu on toimitettava tavattaessa rangaistustaan suorittamaan. Vangitseminen ei ole selvityksen mukaan harvinaista tilanteissa, joissa on tuomittu kolmen vuoden vankeusrangaistus. Vangitsemislausekkeen oikeellisuutta ei ole osattu epäillä täytäntöönpanoyksikössä.

Helsingin vankilassa B tiedusteli vankilan johtajalta/notaarilta 31.3.2016 asiointilomakkeella tilannettaan katsoen olevansa laittomasti vangittuna. Täytäntöönpanoyksikön työjärjestyksen mukaan Vantaan toimipaikka on huolehtinut B:n rangaistuksen täytäntöönpanosta. Täytäntöönpanoyksikössä ei ole selvityksen mukaan selvinnyt, miksi B:n kysely on toimitettu faksilla Helsingin vankilasta vasta 6.4.2016 täytäntöönpanoyksikön Vantaan toimipaikkaan. Sen saavuttua asiaa ryhdyttiin siellä heti selvittämään. Selvisi, että tuomiolauselman vangitsemisklausuli oli virheellinen, ja peräisin alioikeuden päätöksestä. B vapautettiin vankilasta 6.4.2016.

Asiaa selvittänyt täytäntöönpanopäällikkö J lähetti samana päivänä virhetilannetta kuvanneen sähköpostin oikeusrekisterikeskukseen. G:n mukaan ei ole ollut harvinaista, että täytäntöönpanoyksikössä törmätään oikeushallinnon Ritu-järjestelmän aiheuttamiin ongelmiin / epäselvyyksiin.

Täytäntöönpanojohtaja G totesi, että täytäntöönpanoyksiköllä ei ole käytettävissään tuomioistuinten päätöksiä kokonaisuudessaan, vaan vain tuomiolauselma. Käytännössä tuomion perusteluihin ei myöskään olisi mahdollisuutta perehtyä, käsiteltäviä tuomiota tulee vuodessa noin 13 000.

Helsingin vankilan johtaja H kertoi, että B on ollut asutettuna sellissä vankilan niin sanotulla tulo-osastolla. Kaksi ensimmäistä päivää hän on asunut kahdestaan elinkautiseen vankeuteen tuomitun kanssa, ja lopun aikaa hänen ja lisäksi avolaitoksesta Helsingin vankilaan siirretyn vangin kanssa. Elinkautisvanki oli vasta aloittanut rangaistuksen suorittamisen ja oli tulo-osastolla rangaistusajan suunnitelman laatimista varten. Vankilalla ei ollut tietoa kummankaan B:n kanssa sellissä asuneen vangin vaarallisuudesta toisille henkilöille. Mikäli tällainen tieto olisi ollut olemassa, olisi asiassa ryhdytty toimenpiteisiin. Vankilan tiedossa ei ollut turvallisuusriskiä myöskään ulkoilussa samaan aikaan olleisiin muihin vankeihin liittyen.

Johtaja H totesi terveydenhoidon osalta yleisellä tasolla, että vangin pyyntö päästä terveydenhuoltoon välitetään vartijoiden toimesta eteenpäin. Kutsumisesta vastaanotolle päättää terveydenhuolto.

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö totesi lausunnossaan, että täytäntöönpanoyksikössä on toimittu vangitsemislausekkeen edellyttämällä tavalla. Keskushallintoyksikkö totesi, että B:n 31.3.2016 asiointilomake, jossa hän väitti vangitsemisensä olevan lainvastainen, toimitettiin Helsingin vankilasta vasta 6.4.2016 täytäntöönpanoyksikköön. Keskushallintoyksikkö kiinnitti vankilan huomiota siihen, että tämän kaltaisissa tilanteissa tieto on välitettävä viipymättä.

3.3.2

Helsingin vankilaan ottaminen ja vapauttaminen

Tutkintavankeuslain 2 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan tutkintavangin ottaminen vankilaan perustuu tuomioistuimen antamaan vangitsemismääräykseen. Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ilmoitus vangitsemismääräyksestä merkitsemällä siitä tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi Rikosseuraamuslaitokselle säädetään tarvittaessa oikeusministeriön asetuksella. Merkinnän tekemiseen ja tietojen toimittamiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (372/2010) ja sen nojalla säädetään.

Vankeinhoitoviranomaiset saavat tuomioistuimen vangitsemismääräyksen tietojärjestelmän kautta tietoonsa tuomiolauselmatietojen kanssa eli niin sanotun tuomion vapauttamisen yhteydessä (ks. oikeusasiamiehen päätös 13.3.2013 dnro 496/4/12).

Käytettävissäni olevan selvityksen perusteella katson, että vankilaan ottamisen suhteen Rikosseuraamuslaitoksen virkamiesten menettelyn osalta ei ole ilmennyt aihetta epäillä lainvastaista tai virheellistä menettelyä tai velvollisuuden laiminlyöntiä. Menettely on perustunut hovioikeustuomion täytäntöönpanokirjaan, johon on sisältynyt selväsanainen vangitsemis- ja passittamismääräys. Se, että kyse on ollut edellä kohdassa 3.2 todetuin tavoin asiallisesti virheellisestä täytäntöönpanokirjan merkinnästä, ei ole ymmärtääkseni ollut vankeinhoitoviranomaisten havaittavissa.

Sitä vastoin Helsingin vankilassa on tapahtunut noin viikon viivästys asiointilomakkeeseen reagoinnissa. Syytä viivästykselle ei ole selvitetty. Asiointilomake on osoitettu vankilan johtajalle / notaarille. Vankilan johtaja H ei omassa selvityksessään kerro mitään asiointilomakkeeseen vastaamisesta.

Kiinnitän johtaja H:n huomiota siihen, että asiointilomakkeeseen on tällaisissa asioissa reagoitava viivytyksettä.

3.3.3

Helsingin vankilan menettely muilta osin

Käytettävissäni olevien tietojen valossa sellisijoituksen ja ulkoilun väitettyjen turvallisuusuhkien osalta ei ole tullut ilmi aihetta epäillä virheellistä menettelyä. B ei näytä ottaneen asiaa vankilassa esille, eikä tiedossa ole, että mikään riskitilanne olisi konkretisoitunut.

Terveystuomioon liittyvien väitteiden osalta vankilan selvityksessä rajoitetaan lyhyeen yleisen tason kuvaukseen. Todettakoon, että B ei ole itse esittänyt väitteitä suoraan oikeusasiamiehelle. Katson, että minulla ei ole aihetta oikeusasiamiehen enemmille toimenpiteille asiassa.

4 TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.2.2 esittämäni käsityksen viskaali (nyt määräaikainen käräjätuomari) F:n ja hovioikeudenneuvos D:n menettelyn virheellisyydestä heidän tietoonsa. Tässä tarkoituksessa lähetän heille jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Saatan käsitykseni myös Helsingin hovioikeudelle tiedoksi.

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 11 §:n 1 momentin mukaan oikeusasiamies voi laillisuusvalvontaansa kuuluvassa asiassa tehdä toimivaltaiselle viranomaiselle esityksiä tapahtuneen virheen oikaisemiseksi tai epäkohdan korjaamiseksi. Oikeusasiamiehen ratkaisukäytännössä on katsottu, että oikeusasiamies voi perusoikeuksien valvontatehtävänsä puitteissa tehdä perusoikeuksien loukkausten johdosta myös hyvitysesityksiä laillisuusvalvontaansa kuuluville tahoille. Perustuslakivaliokunta on pitänyt esityksen tekemistä asian sopimiseksi ja hyvityksestä selvissä tapauksissa perusteltuna yksilöiden pääsemiseksi oikeuksiinsa, soinnollisen ratkaisun löytämiseksi ja turhien oikeusriitojen välttämiseksi (PeVM 12/2010 vp).

Käsitykseni mukaan nyt kysymyksessä olevassa tapauksessa on tapahtunut selvä oikeudenloukkaus. Viranomaistoiminta ei ole täyttänyt perusoikeutena turvatun oikeusturvan ja henkilökohtaisen vapauden loukkaamattomuuden vaatimuksia.

Perusoikeusloukkaukset pitää ensisijaisesti estää. Jos se ei onnistu, ne pitää oikaista tai korjata. Ellei tämäkään ole mahdollista, loukkaus tulee hyvittää. Tässä tapauksessa loukkausta ei voi enää oikaista tai korjata. A:n puolison B:n vapaudenmenetys 25.3.–6.4.2016 tullaan lukemaan hänen hyväkseen vankeusrangaistuksen täytäntöönpanossa. Se ei kuitenkaan hyvitä jo toteutuneesta lainvastaisesta vangitsemisesta aiheutunutta kärsimystä.

Totean, että vuoden 2015 alusta voimaan tulleessa laissa valtion vahingonkorvaustoiminnasta valtaosa valtioon kohdistuvista vahingonkorvausvaatimuksista on keskitetty Valtiokonttorin käsiteltäväksi. Lakia sovelletaan valtioon kohdistuvan vahingonkorvausvaatimuksen käsitteeseen, jos vaatimus perustuu valtion viranomaisen virheeseen tai laiminlyöntiin.

Lähetän tämän päätökseni Valtiokonttorille ja pyydän sitä olemaan sopivalla tavalla yhteydessä B:hen ja ratkaisemaan asian valtion vahingonkorvaustoiminnasta annetun lain perusteella. Pyydän Valtiokonttoria ilmoittamaan minulle viimeistään 28.2.2017, mihin toimenpiteisiin hyvitysesitykseni on antanut aihetta.

Saatan edellä kohdassa 3.3.2 selostetusta asiointilomakkeeseen reagoinnin viiveestä esittämiäni käsityksen Helsingin vankilan johtajan H:n tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän hänelle jäljennöksen tästä päätöksestäni.